

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 18.01.1968, sp. zn. 2 Tz 22/67, ECLI:CZ:NS:1968:2.TZ.22.1967.1

Číslo: 22/1968

Právní věta: I. K naplnění subjektivní stránky trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. nestačí, že pachatel jednal úmyslně, nýbrž musí být prokázáno, že jeho úmysl směřoval ke způsobení následku uvedeného v tomto ustanovení, tj. ke způsobení ublížení na zdraví.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 18.01.1968

Spisová značka: 2 Tz 22/67

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 221 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 22/1968 sb. rozh.

I. K naplnění subjektivní stránky trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. nestačí, že pachatel jednal úmyslně, nýbrž musí být prokázáno, že jeho úmysl směřoval ke způsobení následku uvedeného v tomto ustanovení, tj. ke způsobení ublížení na zdraví.

(Rozsudek Nejvyššího soudu z 18. ledna 1968, [2 Tz 22/67](#).)

Rozsudkem okresního soudu ve Strakoncích z 23. června 1966 sp. zn. T 81/66 byla obviněná M. O. uznána vinnou trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, 3 tr. zák. a odsouzena za použití § 40 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na 8 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho a půl roku.

Uvedeného trestného činu se obviněná dopustila podle rozsudku tím, že dne 8. února 1966 ve večerních hodinách při pracovní směně v oddělení plnárny národního podniku Průmysl mléčné výživy ve Strakoncích po vyprovokování spoluzaměstnankyněmi J. E. a M. P. v rozčilení a v úmyslu některé z nich ublížit na zdraví hodila po nich přes dílnu dřevěnou holí, která svým ostrým hrotem zasáhla M. P. do oka, v důsledku čehož jí bylo pravé oko vyjmuto a byla neschopna práce do 6. června 1966.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil napadený

rozsudek po zjištění, že jím byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a soudu prvního stupně přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle zjištění okresního soudu, která jsou ve shodě s provedenými důkazy, obviněná M. O. pracovala dne 8. února 1966 na odpolední směně v podniku Průmysl mléčné výživy ve Strakonících jako dělnice v oddělení plnárny spolu s E. a P. Kolem 20. hodiny vyšla obviněná z oddělení plnárny, aby se ochladila. Za ní vyšly také spoluzaměstnankyně E. a P., které se po chvíli snažily vysvléci ji z pracovního pláště. To se jim také podařilo; pracovní plášť pak obviněné odebraly, takže byla oblečena toliko do pracovních kalhot. Nato E. a P. volaly na spoluzaměstnance D., aby se šel na polovysvěcenou obviněnou podívat. Obviněné se podařilo utéci do plnárny, kde se ze studu přikryla obalovým papírem, avšak i ten jí E. a P. stáhly a doběhly k telefonu nacházejícímu se v plnárně, když předtím daly obviněné na srozuměnou, že hodlají zavolat telefonicky některé mužské zaměstnance, aby se přišli na obviněnou podívat. Tím se obviněná značně rozčílila, uchopila dřevěnou hůl o délce asi 1 m a síle kolem 3,5 cm a ze vzdálenosti asi 9,5 m hodila hůl tím směrem, kde stály E. a P. Touto holí byla P., která se těsně před dopadem hole pootočila obličejem směrem k obviněné, uhozena do pravého oka tak, že musela být u ní provedena enukleace oka a byla neschopná práce do 5. června 1966.

K naplnění subjektivní stránky trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. nestačí zjištění, že pachatel jedná úmyslně, nýbrž je třeba prokázat, že úmysl pachatele směřoval k způsobení následku v tomto ustanovení uvedeného, totiž ke způsobení ublížení na zdraví. Stačí zde i úmysl eventuální.

Okresní soud při zkoumání subjektivní stránky jednání obviněné dovodil, že z doznání obviněné jednoznačně vyplývá, že obviněná chtěla, aby se některé z obou spoluzaměstnankyň něco stalo, a byla si při tom vědoma, že hůl je schopna způsobit ublížení na zdraví. Poukazuje na doznání obviněné, že sice nechtěla E. resp. P. tak ublížit, aby některá z nich utrpěla úraz, nýbrž jen „aby to bylo málo“. Takovéto doznání samo o sobě však nestačí k spolehlivému prokázání úmyslu obviněné, ať již přímého či eventuálního, způsobit následek uvedený v § 221 odst. 1 tr. zák., když výsledkem obviněné ani nebylo blíže objasněno, co obviněná mínila výrazy, aby „se jim něco stalo“, resp. aby „to bylo málo“, a dále, jaké poranění si obviněná představovala, když doznala, že věděla, že holí by mohla způsobit ublížení na zdraví. Pod výrazem „ublížit na zdraví“ mohou být v běžné mluvě myšlena různá poškození zdraví, která nemusí dosahovat intenzity předpokládané při právním pojmu „ublížení na zdraví“.

Obviněná při prvním výsledku ve vyšetřování tvrdila, že neměla v úmyslu, aby holí některou ze spoluzaměstnankyň zasáhla, ale myslela si, že hůl zasáhne do dveří a tím obě zaměstnankyně postraší, aby neběžely pro mužské. Rozhodně neměla v úmyslu některou z nich poranit, chtěla děvčata jen postrašit. Podobně i v hlavním líčení uvedla, že neměla v úmyslu některou z děvčat poranit, chtěla pouze docílit, aby hůl do něčeho praštila a aby děvčata odešla od telefonu. V přípravném řízení také tvrdila, že nehodila hůl zvláště prudce, protože se při hození hole nemohla pro nedostatek místa náležitě rozpráhnout.

Obviněná tato tvrzení, která jsou součástí její obhajoby, v žádné své výpovědi neodvolala. Bylo proto povinností okresního soudu, aby při zjišťování subjektivní stránky jednání obviněné se zabýval jejími výpověďmi v celém jejich kontextu a aby si tvrzení obviněné na podkladě dosažitelných důkazních prostředků prověřil. Za tím účelem měl zejména zjistit, zda jednání obviněné při původním postavení obou děvčat, zejména spoluzaměstnankyně P., bylo způsobilé přivodit následek uvedený v § 221 odst. 1 tr. zák. V tom, že hůl zasáhla P. do oka jen proto, že se P. poté, co obviněná hodila holí, obrátila, je právem spatřována nedbalost obviněné.

K tomu cíli bylo předně zapotřebí provést vyšetřovací pokus na místě samém. Poté se měl lékař na podkladě způsobeného poranění oka poškozené P. a s přihlédnutím k povaze hole vyjádřit o intenzitě vrhu hole a k tomu, zda a jaké poranění by mohla hůl způsobit, kdyby narazila na P. v jejím původním postavení u telefonu, totiž, když P. byla od obviněné obličejem odvrácena.

Teprve na podkladě výsledků takto doplněného dokazování a jejich náležitého zhodnocení by bylo možno správně posoudit formu zavinění obviněné, zejména zda lze považovat za prokázané, že obviněná zamýšlela svým jednáním způsobit takové poranění, které by již mělo povahu ublížení na zdraví ve smyslu § 221 odst. 1 tr. zák. Přitom nutno zdůraznit, že za podklad rozhodnutí lze použít jen takové okolnosti, které jsou nepochybně prokázány. Zůstanou-li proto po vyčerpání všech dosažitelných důkazů vzhledem k obhajobě obviněné pochybnosti o některé skutkové okolnosti důležité pro posouzení zavinění, jmenovitě úmyslu přivodit následek uvedený v § 221 odst. 1 tr. zák., je nutno rozhodnout ve prospěch obviněné (pravidlo in dubio pro reo vyplývající ze zásady prezumpce nevinny).

Již z dosavadních výsledků řízení vyplývá, že obviněná tím, že hodila holí do prostoru, kde stály E. a P., se bránila proti jejich jednání, v němž je nutno spatřovat společensky nebezpečný útok na osobní svobodu. Spoluzaměstnankyně E. a P. tím, že s obviněné stáhly pracovní plášť, takže byla polooblečená, a posléze jí odňaly i obalový papír, jímž se ze studu přikryla, a současně chtěly přivolat mužské zaměstnance, aby se na obviněnou podívali, bránily jí neoprávněně v užívání osobní svobody. Okresní soud se měl proto zabývat jednáním obviněné i z hlediska ustanovení § 13 tr. zák. o nutné obraně a posoudit, zda způsob obrany obviněné nebyl zřejmě nepřiměřený povaze a nebezpečnosti jednání spolupracovnic, které jí bránily v užívání osobní svobody.